

JEKA IZ ZAMBIJE

Naslovna strana:
Crnačka umjetnost iz Konga-Kinšasa

JEKA IZ ZAMBIJE

ZAGREB — 1970.

S dozvolom poglavara

uredio i izdaje Juraj Gusić DI

Zagreb 02-147, Palmotićeva 33.

Tisak: Medicinska naklada, Zagreb, Šalata 3

BENGALIJA SE ZATVARA, ZAMBIJA SE OTVARA

PRVO HRVATSKO MISIJSKO PODRUČJE

Već nekoliko stoljeća polaze hrvatski misionari u razne krajeve svijeta da šire Evanđelje među neznabošcima. No tek 1925. godine hrvatskom je narodu bilo dodijeljeno posve određeno misijsko područje, gdje će njegovi sinovi zajednički djelovati. Te godine dobili su hrvatski isusovci svoju misiju u Bengaliji, i to područje u delti rijeke Gangesa. To područje nosi službeni naziv: 24. parganas ili okružje. Prvi misionar u tom području bio je o. Pavao Mesarić, rodom iz Preloga u Međimurju. On je krenuo na put 3. prosinca 1925., dakle na blagdan svetoga Franje Ksavera, velikog apostola Indije. Iza njega su slijedili drugi misionari hrvatski i slovenski da tamo zajedno rade na Božjoj njivi. Počeci su bili veoma teški, jer je i teren veoma težak. No kako je rastao broj misionara, tako se postepeno proširivao i posao. Pomalo niču kapelice po selima, a onda pred prošli svjetski rat započinje gradnja prve crkve u Bošontiju, koja je završena za vrijeme rata.

Posao je lijepo napredovao, obraćenja se množila, budućnost je mnogo obećavala. No kad je 10. listopada 1938. pošao u Bengaliju novi misionar Ante Gabrić, rodom iz Metkovića, nitko nije ni slutio, da će on biti posljednji iz same domovine. Za njim će poći samo

još o. Stjepan Polgar i Slovenac o. Josip Cukale, ali ne iz domovine, nego iz inozemstva, gdje ih je ratni vihor zadržao i spriječio im povratak kući. Iz inozemstva pošli su u misije i o. Stjepan Gak i o. Julije Pogany, ali ne u Bengaliju, nego na otok Ceylon, da tamo budu profesori, jedan u bogosloviji, a drugi u kolegiju. Kasnije je o. Gak došao u Indiju, ali ne u Bengaliju, nego u bogoslovsko sjemenište u Pooni.

Kad je poslije prošlog rata Indija stekla nezavisnost, otežala je dolazak novim misionarima. To je onemogućilo našim misionarima da prošire svoje djelovanje dolaskom novih sila iz domovine. Sa žalošću se moralo ustanoviti, da je bengalska misija za nas izgubljena. Onih nekoliko preostalih naših misionara nastavlja rad koliko može. Ali pomalo jedan za drugim sele u vječnost dok i posljednji ne nestane...

PUT NAS VODI U ZAMBIJU

U domovini, međutim, bude se nova zvanja, pa je trebalo misliti na novo misijsko područje. Potražili smo ga i našli smo ga u afričkoj državi Zambiji.

Evo nekoliko podataka o toj novoj misiji, u kojoj već rade tri naša isusovca svećenika i dva brata pomoćnika.

Afrika se počela naglo buditi nakon prošlog svjetskog rata. Jedna za drugom nicale su nove slobodne afričke države, koje su do tada bile engleske i francuske kolonije. Od engleske kolonije Rodezije, koja se nalazi na jugu Afrike, nastale su dvije države: Rodezija i Zambija. Zambija je službeno proglašena nezavisnom državom 24. listopada 1964. Ime je dobila po rijeci Zambezi.

Dok u Rodeziji vladaju bijeli rasisti, u Zambiji je vlast u rukama domorodaca, i to u rukama stranke, koja se zove »United National Independent Party — Ujedinjena Narodna Nezavisna Stranka«. Njezin vođa dr Kaunda ujedno je i predsjednik države.

Prije stjecanja nezavisnosti svoje zemlje, dr Kaunda bio je zbog svoje borbe za slobodu Zambije mnogo proganjan i zatvaran. U tim teškim danima misionari su stajali uz njega i pomagali mu materijalno i moralno. Posjećivali su ga u zatvoru, donosili su mu knjige o socijalnim pitanjima, brinuli se za njegovu ženu, a djecu su mu uzeli u svoje škole. Najmlađi njegov sin sada pohađa misijsku gimnaziju, dok su je ostali već svršili. Dvojica od njih su katolici, dok je sam dr Kaunda protestant, a isto tako njegova žena i ostala djeca. Najstariji mu sin svršio je vojnu akademiju u Engleskoj.

U misijskim školama odgojeni su i mnogi ministri. A i mnoge javne službe obavljaju ljudi koji su se tamo školovali.

Sadašnja zambijska vlada ide za tim da narod što prije podigne iz zaostalosti. No dobiva se dojam, da bi to htjela postići preko noći. Ideje vlade dobre su i zdrave, samo dosta puta prilike nisu zrele za izvođenje pojedinih planova.

U političkom pogledu zauzeli su veoma oštar stav prema Rodeziji, Južnoj Africi i Portugalu zbog njihove rasne diskriminacije. Taj stav vladi je pribavio mnogo neprijatelja. Opozicija je u tome blaža.

Kod mnogih domorodaca osjeća se da su i oni zaraženi rasnom diskriminacijom prema bijelcima. Time su zaraženi čak i neki ministri. Sam dr Kaunda veoma je trijezan čovjek. On je za suradnju između Afrikanaca i bijelaca. Ali i njegovo je načelo: čim je jedan

Karta Afrike, gdje se vidi i Zambija
(u donjem dijelu)

Afrikanac postao sposoban da preuzme neko mjesto ili službu, poželjno je da se bijelac povuče s toga mjesta.

Kao ostala Afrika, tako i Zambija nailazi na jednu prilično veliku poteškoću — plemensku podijeljenost. Između plemena vodi se borba koje će od njih preuzeti vodstvo i vlast u zemlji. Tu se nameće pitanje jezika, jer svako pleme govori drugim jezikom, pa je prema tome u zemlji, gdje se upotrebljava više jezika. teško postići međuplemensku ravnopravnost i državno jedinstvo. Stoga lako razumijemo zašto gotovo sve afričke zemlje upotrebljavaju kao zajednički jezik engleski ili francuski u javnom životu.

Misijske škole mnogo pomažu da se polako ostvari jedinstvo Zambije. Tu se okupljaju mladići i djevojke iz raznih plemena i žive zajedničkim životom, pa plemenska razlika pomalo gubi svoju snagu.

Na kraju nekoliko podataka o veličini i smještaju Zambije. Zambija zaprema površinu od 290.323 kvadratne milje. Stanovnika ima oko 3,540.000 prema službenim statistikama. Glavni grad je Lusaka, a ostali su gradovi: Kitwe, Ndola i Kabwe. Veliko selo je Mumbwa, a nešto veća naselja su Mukubwe i Ngabwe. Graniči s Kongom-Kinšasa, Tanzanijom, Malavijem, Mozambikom, Rodezijom, Jugozapadnom Afrikom i Angolom.

KRATKA POVIJEST ZAMBIJSKE MISIJE

Početak zambijske misije pada u 1905. godinu, kad je ovamo stigao prvi irski misionar. On je osnovao prvu misijsku postaju na mjestu gdje se danas nalazi misija Chikuni. Taj prvi misionar našao je ovdje samo ši-

karu. Prvu je noć prespavao pod nekim suhim drvetom. Odatle ime samome mjestu, jer Chikuni na urođeničkom jeziku znači: suho drvo za vatru.

Broj se misionara povećavao, pa je i misijsko djelovanje dobivalo sve veće razmjere. Ipak je misija Chikuni ostala kao neko središte. Tu je otvorena škola, koja se razvila u modernu gimnaziju. Godine 1950. tu su irski isusovci umjesto stare škole sagradili novu školu i kolegij. Danas je to jedna od najboljih gimnazija u zemlji, a pohađa je oko 400 đaka.

Uz irske isusovce došli su ovamo misionari iz Kanade, Francuske, Italije, Sjedinjenih Država Amerike. Češke, Slovačke, Poljske i napokon iz Slovenije i Hrvatske. Uz misionare rade tu i mnoge časne sestre misionarke, a ima i lajičkih misionarki. Časne sestre vode škole i razne karitativne ustanove, dok su laičke misionarke zaposlene u karitativnim ustanovama.

Do danas ima oko 650.000 katolika. Domaćih svećenika imaju svega 40 do sada, ali su već imenovana dva domaća biskupa. 17. kolovoza 1969. u Lusaki je svečano ustoličen domaći nadbiskup Monsinjor Emanuel Milingo. Ustoličenje je obavio papinski poslanik u Zambiji.

Novi nadbiskup veliku je brigu posvetio odgoju domaćeg svećeničkog podmlatka. Za promicanje svećeničkih i redovničkih zvanja među domaćim kršćanima imenovao je jednog domaćeg svećenika. Misli i na to da osnuje domaću redovničku zajednicu sestara

Iz svega jasno se može vidjeti, da on želi ostvariti smjernice samog Pape, što ih je dao u Kampali, kad je tamo došao da počasti Ugandske mučenike. Strani misionari bit će dakle pomagači da se Crkva u pojedinim afričkim zemljama, prema tome i u Zambiji, što dublje ukorijeni i što prije odgoji dostatan broj do-

maćih svećenika. Kad se taj cilj postigne, strani će se misionari s tog područja povlačiti i preuzimati druga područja u kojima će biti potrebna njihova pomoć.

U Zambiji će još prilično dugo biti potrebni strani misionari, jer svećenička zvanja ne niču tako brzo. Stoga će i naši misionari imati tu dosta posla.

NAŠE MISIJSKO PODRUČJE

Našim misionarima povjeren je teritorij sjeverozapadno od glavnog grada Lusake. Tu se nalaze: gradić Kabwe, veliko selo Mumbwa, naselja Ngabwe, Mukubwe i Moomba. Taj prostor velik je kao đakovačka biskupija.

Narod je ovdje veoma siromašan, a žive vrlo primitivnim životom. Kuće su im bijedne, ako ih uopće imaju. Djeca su im tako neishranjena, da mnoga umiru od neishranjenosti. Zbog siromaštva mnogi odlaze u grad da se zaposle, ali teško dolaze do posla. Koji dobiju posao, slabo su plaćeni.

Misijske postaje nalaze se u Kabwe, Mumbwi i Moombi. Tu ima i katolika. No zbog nedostatka misionara te misije nisu bile redovito vođene. Svećenik je dolazio povremeno, a katehist je vodio brigu za kršćansku zajednicu i poučavao one, koji su se pripravljali na krštenje.

Naše misionare ovdje čeka težak rad, jer je teren težak. Tu je uglavnom šikara, a oko Mumbwe nalaze se i velike močvare. U Kabwe postoji crkva, ali ona je u takvom stanju da se može svaki čas srušiti. U Mumbwi nema ni crkve ni kuće za stanovanje misionara. Jedino u Moombi ima crkvica i uz nju dvije sobice za potrebe misionara.

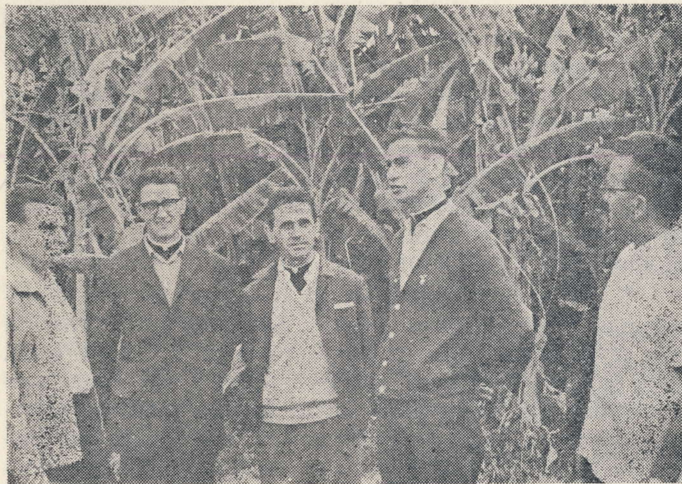

Zambijsko selo

Da mognu svladati velike udaljenosti svoje misije, svaki je misionar dobio na raspolaganje terenski auto.

Strani misionari drugih narodnosti lijepo ovdje u Zambiji djeluju zahvaljujući obilnoj materijalnoj pomoći iz domovine. U tome se posebno ističu Irci, Kanađani i Amerikanci. Naši misionari započinju svoj rad u skrajnjem siromaštvu. Jedini im je prihod onih 20 knača, što im ih daje nadbiskup za hranu. Stoga se i oni moraju osloniti na domovinu. Budu li ostali prepušteni svojoj bijedi, neće moći pomoći ni bijednom narodu kojem su došli navješćavati Veselu vijest spasenja. Do koliko se je duša došlo preko želuca! Kad ljudi budu vidjeli požrtvovnu ljubav misionara, kad budu osjetili na sebi konkretno njihovu brigu za poboljšanje materijalnih uslova života, onda će lakše primati i Božju poruku, koju im ti ljudi donose. Stoga je dužnost svakog kršćanina u domovini da pomogne naše misionare. Ne traži li tu misijsku svijest od svakoga i Drugi Vatikanski koncil?

Naši misionari ovako su porazmješteni: O. Branko Anđelić, rodom iz Bjelovara, djeluje u misiji Kabwe, a pomalo prodire u Ngabwe i Mukubwe, gdje još nema misijske postaje. O. Ivan Cindori, rodom iz Remetinca kod Varaždina, radi u misiji Mumbwi. Tu kod njega je sjedište vođe opozicije današnje vlade. O. Nikola Šipušić, rodom iz Velike Gorice, dobio je postaju Momba.

Naši misionari: od lijeva na desno: Č. br. Rovtar (Slovenac), o. Nikola Šipušić, o. Branko Anđelić, o. Ivan Cindori, č. br. Ilija Dilber

Dva časna brata: Benko Fostač, Slavonac iz Kuta, župa Bebrina, i Ilija Dilber, Bosanac iz Brestovskog kod Kiseljaka rade razne stručne poslove kao što je uvođenje vodovoda ili struje, a i druge limarske, bravarske i slične poslove u pojedinim misijskim postajama kamo ih pošalje poglavar cijele zambijske misije.

Naši misionari objeručke su primljeni u Zambiji. Radosno su ih dočekali misionari koji već tamo djeluju, a i domaći kršćani. Osobito priznanje iskazao im je poglavar misije, kad su spremno prihvatili za svoje misijsko područje jedan od najtežih terena u Zambiji. Nadamo se, da će ispuniti nade koje se u njih polažu.

NAŠA SURADNJA

Hoće li naši misionari ispuniti očekivanja i koliko će ih ispuniti, to ne ovisi samo o njima, nego i o pomoći, koju će dobivati iz domovine. Svaki katolik u domovini morao bi aktivno surađivati u tom velikom djelu, koje nam je povjerila Crkva. Tu se moraju naći na okupu i kršćani u gradu i kršćani na selu. I oni mlađi, kao i oni stariji. I oni bogatiji, ali i oni siromašniji. I zdravi i bolesni. I oni, kojima polazi posao za rukom, kao i oni, koji trpe zbog svojih neuspjeha...

U čemu će se sastojati ta naša suradnja s misionarima? Prije svega u molitvi. Svi možemo moliti, da što prije dođe Božje kraljevstvo u srca i duše onih, koji su povjereni brizi naših misionara. Svi mogu svojim redovitim molitvama dodati kratku molitvu: »Gospodine Isuse, daj, da u Zambiju dođe Tvoje kraljevstvo!« Tome dodajmo barem jednu Zdravomariju u čast Gospi, Kraljici i Majci misionara, da ih ona čuva i prati svojim zagovorom kod Boga.

Uz molitvu možemo dodati svoje žrtve i križeve, koji nas iz dana u dan snalaze. Kao što je Spasitelj otkupio svijet po žrtvi na križu, tako i mi možemo najviše učiniti za spas svoje braće po žrtvi. Tu posebno mnogo mogu učiniti bolesnici i duševni patnici, ako svoje boli prikažu za obraćenje pogana.

Uz molitvu i žrtvu dolazi još i materijalna pomoć. I ta pomoć može biti povezana sa žrtvom. Odrečemo li se nekih manje potrebnih stvari, kao npr. koje cigarete, koje čaše vina, kojeg filma, slatkiša i slično, prilično možemo pridonijeti materijalno da se pomogne našim misionarima.

Tako bi mogle pojedine obitelji tijekom mjeseca skupljati prinose svojih članova i onda sakupljenu svotu poslati za misije. Slično rade katolici u drugim zemljama. Osobito se takve akcije provode u adventu i korizmi.

Ako netko želi materijalno pomoći naše misionare, može svoj prilog poslati na ovu adresu:

Martin Kranjčec
Zagreb 02-147 — Palmotićeva 33

Na poleđini čekovne uplatnice neka označi u koju svrhu šalje svoj doprinos. Može označiti i ime misionara za kojega šalje novac.

Naši misionari očekuju našu duhovnu i materijalnu pomoć. Nemojmo ih zaboraviti! Sjetimo se Isusovih riječi: »Što god ste učinili jednome od moje najmanje braće, meni ste učinili!«

Podaci uzeti iz pisma
oca Nikole Šipušića DI,
zambijskog misionara

MOLITVA JEDNOG MISIONARA

Gospodine Isuse Kriste, svrni svoj spasiteljski pogled na Afriku! Ne čuješ li krikove bola što se dižu iz nje, koja je stoljećima bila udarana agonijom ropstva? Ruši se jedan svijet, a diže se novi. Afrika ima slavnih ljudi, koji su se borili i koji se danas bore za njezinu bolju budućnost. Cijela se Afrika ponosi Ugandskim mučenicima, koji su junački pošli u smrt za Tebe.

Volim Afriku. Zavolio sam njezinu prošlost, volim je onakvu kakva je danas, volim njezinu bolju i vedriju budućnost. Drage su mi njezine planine i njezino prozirno nebo, njezino sunce, njezina prostranstva i pijesak njezinih pustinja, njezini azurni valovi koji oplakuju njezine obale. I zato Te, Kriste, žarko molim: Dođi kraljevstvo Tvoje!

U Africi moja se noga i moje srce posebno zaustavili na tlu Zambije. Tu si me Ti dočekao u slici tolikih bijednih, potrebnih i nevoljnih. Zapovjedio si mi, da se borim za njih i da ih dovodim k Tebi. Njih, za koje se uz kršćanstvo bore materijalizam i moderno bezboštvo. Zar da ta zemlja prostranstava, širine i jasnoće, zemlja, gdje novo potiskuje staro, zemlja, koja puno obećaje, pripadne bilo kome drugome osim Tebi, Kriste?

Ne, ona ne smije pripadati nikome drugome, nego samo Tebi. Zato ću se i ja boriti. Zato ću moliti srcem i dušom: Isuse Kriste, neka u Zambiju dođe kraljevstvo Tvoje!

Ivan Cinđori DI

STIGAO SAM U ZAMBIJU

Lusaka, 4. kolovoza 1967

Teško mi je opisati one drage i prvi put doživljene osjećaje, koji se roje u meni na pomisao da se ustinu ostvario moj san o misijama. Stupio sam na toliko žuđeno tlo svoga budućeg apostolskog djelovanja.

U Nici u Francuskoj ukrcali smo se u avion mlažnjak. Iz Evrope vozili smo se 8 sati bez prekida i stigli smo u Brazzaville, glavni grad države Kongo-Brazzaville. Tu je uzeo gorivo i zatim smo nastavili put ravno u Lusaku, glavni grad Zambije.

Nisam mnogo spavao, osim pred jutro. U avionu imali smo preobilno hrane. Vožnja je bila tako mirna kao da si u kakvu mirnom brzom vlaku. Od Brazzavilla počelo se polako razdanjivati, pa smo promatrali prašume, rijeke i zemlju duboko ispod nas. Mašta je čula i kako lavovi zavijaju protežući se iza sna. U sedam sati ujutro spustili smo se u Lusaku. Izašli smo iz aviona i odmah uredili dokumente. Na izlazu iz aerodroma dočekala su me dva poljska misionara. Odvezli smo se u Lusaku, koja je od aerodroma udaljena 15 milja. Tu smo se pozdravili i izgrlili ja i nova subraća, koju sam susreo. U jednoj smo kući nešto pojeli. Kuća je omanja, ali novija i zgodna. Iza toga me je jedan subrat prebacio u drugu kuću, koja se nalazi blizu škole. Tu se nalazi i prilično moderna crkvica. U njoj sam odslužio prvu misu u Zambiji. To je bilo baš na godišnjicu moje Mlade mise na Jordanovcu u Zagrebu,

4. kolovoza 1963. Oltar je prema puku, pa sam vidio crnu djecu kako su se navraćala u crkvu za vrijeme mise.

Za mene je svakako novost, da se na svakom koraku susrećem s crnim licima. Ovdje su ljudi doista jako crni.

Uz put sam pogledao samostan časnih sestara blizu škole. Tu je pola bijelih, a pola crnih sestara. Ovdje one imaju i svoj novicijat.

Nakon toga slijedilo je ono, što mi je bilo najdraže i najdirljivije. Jedan slovački misionar, koji obilazi najbjednije u Lusaki, odvezao me u svom ostarjelom automobilu prije i poslije podne među nepregledne kućerke, ako se uopće mogu tako nazvati. Vozili smo se po grbavim puteljcima uz tu bijedu. Teško si to možete predstaviti ako to ne vidite svojim očima. To često nisu ni one okrugle kućice od slame, kako ih inače viđamo, nego nešto slame vezano je kao zidić unakolo vrlo malog prostora, ali bez ikakvog krova, ili je to načinjeno od blata nalijepljenog na neke kolce, ili su pokušali sami praviti neke cigle, itd. Obično imaju naokolo nešto kukuruza, pa se hrane žgancima, pa ne izgledaju odviše mršavi. I veseli su, osobito djeca.

Kod većih grupa moj pratilac je zastao, i odmah su se djeca veselo približila autu, pružala su ručice, gurala se, smijala se i pričala u svom jeziku. Svi su vikali: »Bambo, bambo!« To znači: »Oče, oče!« Onda su opet bez kraja mahali i skakali, koji puta uz mali pljesak ruku, kao da će zaplesati svoje kolo. Misionar im je dao koji bombon, flaster, aspirin... No oni nisu lakomi, nego su sretni da vide svoga oca tu među sobom.

Pozdravljam sve u domovini!

Ja sam sjedio uz otvoren prozor auta, pa su mi nekoliko puta ruke bile pune tih prljavih ručica i glavica. Razumjet ćete kako sam bio sretan, ali sam jedva gutao slinu od ganuća promatrajući tu bijedu. Kad bi čovjek imao i nekoliko života, ne bi ih nigdje mogao tako upotrijebiti kao ovdje.

Među tim kolibicama misionar ima i svoju »katedralu«. Slična je okolnim kućicama. To je isto onako ograđen prostor povezan slamom, natkrovlje je samo nad oltarom na nekakvim ukrižanim starim slabim prečkama.

Kako ovdje još nemaju nego tek 12 domaćih svećenika, a katolici su u manjini, ne može se ovdje pomoći kako bi trebalo. Ova bijeda nalazi se u Lusaki,

ali drugdje je još gore. Stoga sam presretan što sam tu, da mognem ublažiti i tjelesnu i duševnu bijedu tih ljudi.

Brzo ću saznati kamo ću, da kroz 6 mjeseci učim neki domaći jezik. A onda ću napokon zasukati rukave i dati se na posao na Božjoj njivi, koja me željno očekuje...

Sve vas u domovini najljepše pozdravlja

O. Branko Anđelić DI
zambijski misionar

USKRS U MUMBWI 1969.

Bio je to moj prvi Uskrs u Zambiji, bez prave crkve, bez velikog broja vjernika, bez pravog krova nad glavom.

Najprije sam se dobro istresao za vrijeme vožnje od 72 milje prije nego što sam došao u Mumbwu. Bio sam, i još se nalazim na studiju jednog od afričkih jezika, pa sam se vratio u Mumbwu za Uskrs.

Veliki četvrtak. Na misu je došlo oko 50 ljudi. Započeo ja moliti Kanon, a ono se spustila kiša kao iz kabla. Lupala je po krovu kao da ga je htjela probiti. Jedva sam čuo svoj vlastiti glas. Ljudi se snašli, pa su počeli pjevati.

Kroz tri dana Velikog tjedna mogao si vidjeti i čuti grupu ljudi koji pripadaju »United Zambian Church«. I oni su slavili Veliki tjedan, ali na svoj način. U grupi su išli u crkvu, pjevali cijelim putom,

plesali i pljeskali rukama. Pjevanje je pratio neki rog, koji nije baš najugodnije zvučao, ali je pravio buku i bio dio povorke.

Velika subota. Iza završenih obreda, većina onih koji su došli na obrede, ostala je u »crkvi«, u jednostavnoj dvorani, da tu prenoće. Došli su iz udaljenosti od 7 do 12 milja pješice. Donijeli ljudi tko jedan, tko dva pokrivača. Koji su donijeli dva, jedan su stavili poda se, drugi na se, i spavali tko je udobnije mogao na tvrdom betonskom podu. No nije im se spavalo. Mjesto toga pjevali su duboko u noć. U ponoć nasta opće komešanje. I opet se orile pjesme. Rano u zoru ljudi pozdraviše uskrsno jutro i Uskrsloga pjesmama. Ljudi u Africi vole pjevati. — Ja sam spavao u njihovom ritmu. Njih i mene dijelio je samo tanak zid.

Zgodno je vidjeti, kako ljudi ujutro izlaze van da se umiju i da na suncu ugriju hladne udove. Za doručak: tko išta, tko ništa. Većina ih je jela klipove kukuruza, što su ih skuhali dan prije. Uvjeren sam, da je njihova hrana na Uskrs bila vrlo skromna, vjerojatno malo bolja nego u obične dane.

Na uskrsnu je misu došlo preko 300 ljudi. Od njih je 150 primilo svetu pričest. Lijepo. Samo sam se pitao, gdje su ti ljudi preko godine. Nadam se, da ću to saznati, kad budem završio svoj studij jezika.

Vjernici bi htjeli da gradimo crkvu. To je lijepo. To je i moj san. No kako ostvariti taj san? Nitko od nas još ne zna. Znate li Vi, dragi moji prijatelji?

Srdačno Vas pozdravljam i želim obilje blagoslova odozgo u Vašim dnevnim brigama.

Vaš u Isusu Kristu odani

O. Ivan Cindori DI

OD SLAVONIJE DO ZAMBIJE

Dragi prijatelji u domovini, javljam vam se s nekoliko riječi. Znam, da me malo vas osobno pozna, pa vam se moram predstaviti, da ubuduće znate tko sam i odakle sam.

Odrastao sam u slavonskim kukuruzima i puno sam volio konje. Bio sam ponosan na svoja dva lijepa vranca. Tata mi je bio kovač, pa »kakav otac, takav sin«, i ja sam zavolio taj zanat. Uz to smo imali i pristojan posjed. Moje je posebno veselje bilo: orati s lijepim vrancima.

Kad sam navršio 18 godina, osjetio sam Božji poziv da stupim u Družbu Isusovu. Sve je, dakle, trebalo ostaviti, pa i moje drage vrance, te poći za Božjim pozivom. Tata me nije lako pustio. No komšije su ga nagovorile, da me pusti, jer da ću se i tako brzo vratiti, budući da neću moći biti bez svojih vranaca. Nisu mogli vjerovati, da bih ja sve to mogao ostaviti, a ja veselo ostavio i kovačnicu, i njive i lijepe vrance iz ljubavi prema Bogu.

No Bog me nije doveo samo u Družbu Isusovu, nego me zvao da ostavim i domovinu te pođem u daleke misije i tamo radim oko proširenja Božjega kraljevstva. I eto me u misijama u afričkoj državi Zambiji. Ja sam ovamo došao prvi iz naše Hrvatske, a iza mene su došla još tri naša svećenika isusovca i jedan isusovački brat pomoćnik. Tako smo sada petorica

Hrvata, a s nama su i slovenski misionari, tri isusovačka svećenika, jedan bogoslov i jedan brat pomoćnik.

Č. br. Benko Fostač osvaja srca zambijske djece

Junački se počelo raditi. Žetva je velika i zrela, pa treba zasukati rukave. Bilo je ovdje dosta mjesta, koja je misionar posjećivao jedanput ili najviše dva puta godišnje. Nije bilo ljudi, a mjesta su udaljena od svakog centra. Dolaskom naših misionara lakše se diše. Naši misionari imaju velike planove, a malo ili nimalo sredstava da ih ostvare.

Zanima vas, kako je ovdje u Zambiji. Moraš biti oprezan zbog tri stvari: slonova, lavova i zmija. Najveća je opasnost susresti se sa slonom. Afrički slon ne podnosi čovjeka. Zanimao sam se za razlog, pa mi rekoše, da Afrikanci stoljećima love slonove zbog mesa. Slonovi to dobro pamte i osvećuju se gdje god samo mogu. Kad se slon dočepa čovjeka, tako ga isprebija i nogama zgnječi, da u njemu ne ostane ni krvi, ni vode, ni čitave kosti. Naš časni brat Ilija Dilber već je maglio pred jednim slonom i jedva mu umakao, a hvali se da je Bosanac i junačina. Ja nisam imao priliku pokazati svoje junaštvo. Nekoliko puta kad smo se noću vraćali autom iz udaljene misijske postaje kroz šikaru i grmlje, reflektori auta osvijetlivali su velike oči zvijeri. No kad se auto približi, te oči nestanu u grmlju. Jedini slon se nikome ne uklanja s puta.

Eto, tako živimo u Zambiji.

Uz mnogo lijepih pozdrava preporučujem sebe i ostale naše misionare vašoj dobroti.

U Kristu odani

Br Benedikt Fostač DI

I ČASNI BRAT ILIJA SE JAVLJA

Dragi naši zemljaci i prijatelji! Trebao bih Vam se predstaviti. Imam Vam toliko toga reći, da sve ne stane u ovo pismo. Ovaj put ću Vam reći, gdje sam i što radim. U slijedećim pismima ispričat ću Vam o svojim doživljajima i susretima u Africi.

Nalazim se blizu Lusake, glavnog grada Zambije. Gradimo novicijat Družbe Isusove, koji će biti za više afričkih država: Zambiju, Rodeziju, Tanzaniju, Ugandu, Keniju, Nigeriju i Etiopiju. Do sada imamo iz svih tih država svega 15 kandidata.

Ovdje smo tri brata: Slovak — zidar, Poljak — stolar, Hrvat — električar i vodoinstalater, to sam ja. Gradimo s veseljem i u nadi, da će Gospodin pozvati više mladih afričkih sinova, koji će kasnije širiti kraljevstvo Božje među svojim zemljacima. Ovdje su vrata širom otvorena za vjerovjesnike Kristove.

Svi mi želimo izvršiti svoju dužnost. Želimo iskoristiti ovaj život i pomoći da i našoj afričkoj braći bude dobro — ne samo na nebu, nego već i ovdje na zemlji.

Srdačni pozdrav do slijedećeg pisma.

Vaš prijatelj

Br. Ilija Dilber DI

ADRESE NAŠIH ZAMBIJSKIH MISIONARA

Ako tko želi pisati kojemu od naših zambijskih misionara, može to učiniti na ove adrese:

P Branko Anđelić
K A B W E, P. O. Box 90
Zambia, Central Africa

P. Ivan Cindori
Karenda Mission
M U M B W A, P. O. Box 22.
Zambia, Central Africa

P. Nikola Šipušić
L U S A K A, P. O. Box 3243
Zambia, Central Africa

F. Ilija Dilber
L U S A K A, P. O. Box 190.
Zambia, Central Africa

F. Benedikt Fostač
L U S A K A, P. O. Box 2754.
Zambia, Central Africa

Tko želi poslati kakvu pomoć našim misionarima u Zambiji, može svoj prilog poslati na adresu:

Martin Kranjčec
Zagreb 02-147
Palmotićeva 33.